

Inuttut pisiinaatitaaffiit pillugit Silarsuarmioqatigiinnut nalunaarut

Aallaqqaasiut

Ataqqinassusermik inuup nammineq pigisaanik aammalu inooqatigiinnut ilaasortaasut tamarmik naligiimmik aannaasassaangitsumillu pisinnaatitaaffeqarnissaannik akuersissuteqarneq nunarsuarmi kiffaangissuseqarnermut naapertuilluarnermut eqqissinissamullutunngaviummata, Inuttut pisinnaatitaaffinnik sumiginnaanerit asissuinerillu naakkittaatsuliornerujussuarnik silarsuarmiunut tarnip nalunngissusiinik aalassatsitsisartunik nassataqartarmata, aammalu nunarsuarmik inuit killilersugaanngitsumik oqalussinnaatitaaffigalugulu upperisakkut piginnaatitaaffeqarfianik ersiorfiginagulu atugarliorfigisassarinnngisaannik pilersitsinissaq inuiaat anguniagaattut pingaarnerpaatut tusarliunneqartareersimammat.

Pingaaruteqarluinnarmat inuiaqatigiit akornanni ikinngutinnersumik pissuseqarnissaq annertusarniassallugu.

Pingaaruteqarluinnarmat inuttut pisinnaatitaaffiit inatsisitigut illersorneqarnissaat, inuk allatut sapillerluni qunutitsinermut qunusiaanermullu akiuunniartariaqalissanngippat.

Naalagaaffiit Peqatigiit inuisa isumaqatigiissutikkut uppersaqqimmassuk inuttut pisinnaatitaaffiit tunngaviusut, inuup ataqqinassusiata erianassusiatalu aammalu angutit arnallu naligiimmik pisinnaatitaaffeqarnerisa pingaartinneqarnissaat isumalluarfigigitsik, aalajangiussimallugulu inuttut atugarisanik siuarsaaniarnissaq inuuniarnermilu atugarisanik pitsaanerulersitsinissaq.

Naalagaaffiit ilaasortaasut imminnut pisussanngortimmata Naalagaaffiit Peqatigiit suleqatigalugit sulissutigissallugu inuttut pisinnaatitaaffinnut aammalu tunngavissiisutut killilersugaanngitsumik iliorsinnaatitaaffinnut nalinginnaasumik ataqqinninnerup annertunerulersinnissaa.

Pisinnaatitaaffinnik aammalu killilersugaanngitsumik iliorsinnaatitaaffinnik tamakkuninnga peqatigiilluni paasinninneq pisussaaffimmik tamatuminnga piviusunngortitsinissamut pingaaruteqarnerpaammat.

Naalagaaffiit ilaasortaasut aallartitaasa

taamaattumik tamanut nalunaarutigaat, inuttut pisinnaatitaaffiit pillugit silarsuarmioqatigiinnut nalunaarut manna inunnut tamanut, inuiaqatigiinnullu tamanut tunngatillugu peqatigiinnikkut anguniagassatut siunertaralugu, inuup kialuunniit aammalu inuiaqatigiinnik sullissisut kikkulluunniit tamatigut nalunaarutikkut matumuuna anguniassagaat, atuartitsineq perorsaanerlu aqcutigalugit pisinnaatitaaffinnut killilersugaanngitsumillu iliorsinnaatitaanernut tamakkununga ataqqin-ninnerulernissaq aammalu inuiaqatigiit nunallu allat alliartuinnartumik suliniuteqarnerisigut qularnaarniassallugu, sumiluunniit sunniuteqartumik akuersaarneqarlutillu naammassiniarneqarnissaat, naalagaaffinni ilaasortaasuni innuttaasut aammalu sumiiffinni naalagaaffinnit taakkunanga aqunneqartuni innuttaasut akornanni.

Inunikkoortoq 1.

Inuit tamarmik inunngorput nammineersinnaassuseqarlutik assigiimmillu ataqqinassuseqarlutillu pisinnaatitaaffeqarlutik. Silaqassusermik tarnillu nalunngissusianik pilersugaapput, imminnullu iliorfigeqatigiittariaqaraluarput qatannugitiittut peqatigiinnerup anersaavani.

Immikkoortoq 2.

Kinaluunniit pisinnaatitaaffinnik killilersugaanngitsumillu iliorsinnaatitaaffinnik nalunaarummi maani taaneqartunik tamanik atuiumasinnaavoq, sukkulluunniit assigiinngisitsinertaqanngitsumik, s.ass. inuiannut sorlernut ataneq, ammip qalipaataa, arnaaneq/angutaaneq, oqaatsit, upperisaq, naalackersuinikkut isuma allatulluunniit isumaqarneq, inuiaassutsikkut imaluunniit innuttaaqatigiinni qanoq atugaqartuneernej, pigisaqassuseq, inunnguutsimit imaluunniit inuiaqatigiinni allatut inissisimaneq pissutigalugit.

Aammattaaq nunami imaluunniit sumiiffimmi eqqartuussisinaanikkut pissutsit imaluunniit naalackersuinikkut imaluunniit nunat allamiut inuup aalajangersimasup attaveqarfigisaasa isumaat pissutigalugit assigiinngisitsineqassanngilaq, sumiiffik naalackersuinikkut attaveqarfeqanngikkaluarpalluunniit, allanit oqartussaaffigineqaraluarpat namminersortuunngikkaluarpalluunniit, imaluunniit imminut naalackersorsinnaassusia arlaatigut killiliivigineqarsimagaluarpat.

Immikkoortoq 3.

Kinaluunniit inuunermut, nammineersinnaassuseqarnissamut isumakuluuteqaranilu inuuniarnissamut piginnaatitaavoq.

Immikkoortoq 4.

Kinaluunniit inussiaatigineqaraniluunniit namininersorsinnaassusiagaassanngilaq; inussiaateqarneq inussiaarniarnerlu sutigut tamatigut inerteqqutigineqassapput.

Immikkoortoq 5.

Kinaluunniit naallitserujussuarneqassanngilaq aammalu peqqarniitsumik, naakkittaatumik narrunarsaataasumillu pineqassananilu pillarneqassanani.

Immikkoortoq 6.

Inuk kinaluunniit nunarsuarmi sumiluunniit eqqartuussisarnermi pisassalittut pisussaasutulluunniit isigineqarsinnaatitaanissamut piginnaatitaavoq.

Inunikkoortoq 7.

Kikkulluunniit tamarmik inatsiseqarnikkut naligiissitaasussaapput, aammalu sutigulluunniit assigiinngisitsinertaqanngitsumik inatsisitigut illersorneqarnissamut piginnaatitaallutik. Kikkulluunniit tamarmik assigiimmik piginnaatitaapput nalunaarummut matumunnga akerliusumik sutigulluunniit assigiinngisinneqarnissamut taamatulluunniit assigiinngisinneqalernissamut kajumissaa-rutaasinnaasunut sunulluunniit illersorneqarnissamut.

Immikkoortoq 8.

Kinaluunniit pisinnaatitaavoq naammaginantumik akitsisitaqqinnissamut iliutsinut tunngaviusutut pisinnaatitaaffinnik, nunap naalackersugaanerani imaluunniit inatsisitigut pineqartunut tunniunneqartunik, innarliisunut inuiaqatigiinni eqqartuussiviit sussaartut aqqutigalugit.

Immikkoortoq 9.

Kinaluunniit namminissarsiortumik tigusarineqassanngilaq, tigumigallagassanngortitaassanani imaluunniit nunagisamit peersitaassanani.

Immikkoortoq 10.

Kinaluunniit naligiissitaalluinnarnikkut piunasaqarsinnaatitaavoq eqqartuussivimmi aalajangersimasunut attaveqanngitsumi aammalu nakerisarsiortuunngitsumi eqqortuliortumik tamanullu ammasumik iliorfigineqarnissamik, pisinnaatitaaffimminut pisussaaffimminullu tunngasutigut aalajangiiniartoqassatillugu aammalu inatsisit tunngavigalugit pillarneqaataasinnaasumik sumilluunniit unnerluutigineqarnermini.

Immikkoortoq 11.

1. Kinaluunniit pillagaassutaasinnaasumik iliuuseqarsimasutut unnerluutigineqartoq pisinnaatitaavoq pinngitsuusutut isigineqarnissamut pisuunermi tamanut ammasumik eqqartuussisoqarnerani, tamatumani uppersaatissat tamaasa imminut illersorniarnissamut pisariaqartinneqartut pereerlugit inatsisit naapertorlugit pisuunermi uppersarneqarnissaata tungaanut.
2. Kinaluunniit iliuuserisimasaq qanoq iliuuseqanngitsoorsimanerluunniit inuiaqatigiit imaluunniit nunat allamiut inatsisaat naapertorlugit tamatuma nalaani pillarneqaataasussaannngitsut pissutigalugit pillagaassutaasinnaasumik pissusilersorsimasutut pisuutinniarneqarsinnaanngilaq. Aammattaaq iliuutsit pillagaassutaasinnaasut pinerata nalaani aalajangerneqartuniit sakkortunerusunik pillaatissiisoqarsinnaassanngilaq.

Immikkoortoq 12.

Kinaluunnilt pissutsini namminerisani, ilaqutariinnermi, angerlarsimaffimmi imaluunniit allaffigeqatigiittarnikkut pissutsini namminiinnarsortumik akuliuffigineqassanngilaq, aammalu ataqqineqarnerup tusaamaneqarnerullu tungaasigut saassunneqassanani. Kinaluunniit taamatut akuliuffigineqarnissamut imaluunniit saassunneqarnissamut inatsisitigut illersorneqarsinnaatitaavoq.

Immikkoortoq 13.

1. Kinaluunniit akornuteqanngitsumik angalaarsinnaatitaavoq aammalu naalagaaffiit ataasiakkaat killeqarfiisa iluanni najugaqarfissamik nammineerluni toqqaasinnaatitaalluni.

Immikkoortoq 14.

1. Kinaluunniit malersugaanermut atatillugu nunani allani qimaaffissarsiornissamut qimaaffissinneqarnissamullu piginnaatitaavoq.

2. Piginnaatitaaffik taanna unnerluussaanerni naalakkersuinerlutik attuumassuteqanngitsutut pinerluutinut tunngassuteqavissuni imaluunniit Naalagaaffiit Peqatigiit siunertaannut tunngavigisaannullu akerliusumik iliuuseqarsimanerni tunngaviginiarneqarsinnaanngilaq.

Immikkoortoq 15.

1. Kinaluunniit naalagaaffimmi aalajangersimasumi innuttaassuseqarnissamut piginnaatitaavoq.

2. Kinaluunniit naalagaaffimmi aalajangersimasumi innuttaassutsiminik namminiinnarsortumik piiiaaffigineqarsinnaanngilaq imaluunniit innuttaassutsimik allannortitsisinnaatitaanermik itigartinneqarsinnaanngilaq.

Immikkoortoq 16.

1. Inuiannut sorlernut atasuunermut tunngasut, naalagaaffimmi sumi innuttaassuseqarnermut tunngasut qanorluunniit upperisaqarneq uniffiginagit angutit arnallu nammineersinnaassuseqartutut ukiuqalereersimasut aappanissinnaatitaapput ilaqutariinnillu pilersitsisinnaatitaallutik. Aappariilernissap tungaatigut, aappariinnerup nalaani aammalu aappariikunnaarnerup tungaatigut naligiimmik pisinnaatitaaffeqartussaapput.

2. Aappariilerneq aatsaat pisinnaalersinnaassaaq aappariilersussat tamarmik pinngitsaaliinertaqanngitsumik tamakiisumillu aappariilernissaq isumaqatigiissutigippassuk.

3. Ilaqutariit inuiaqatigiinni pissusissamisoortumik tunngavissiisumillu ataasiusortaapput aammalu inuiaqatigiinnit naalagaaffimillu illersorneqartussaallutik.

Immikkoortoq 17.

1. Kinaluunniit namininerisaminik pigisaqartussaataavoq kisimiilluni allanilluunniit peqateqarluni.
2. Kinaluunniit pigisaanik pissutissaqanngitsumik arsaarneqarsinnaangilaq.

Immikkoortoq 18.

Kinaluunniit pisinnaatitaavoq eqqarsartaatsikkut, tarnip nalunngissusiatigut aammalu upperisakkut killilersugaanngitsumik iliorsinnaanissamut; pisinnaatitaanermi tassani aamma pineqarpoq upperisarsiornermi sorlernut ilaasuunermik upperisamillu allanngortitsinissami killilersugaannginnissaq aammalu atuartitsinikkut, qanoq iliuseqarnikkut, guutisiornikkut kiisalu upperisarsiornermi unnersuussutigineqartunik naammassinninniarnikkut kisimiilluni allanilluunniit peqateqarluni tamanut ammasumik namminersortumilluunniit upperisarsiornermi sorlernut ilaasuunermik imaluunnilt uperisamik nalunaajaateqarnissami killilersugaannginnissaq.

Immikkoortoq 19.

Kinaluunniit pisinnaatitaavoq killilliffigineqanngitsumik isummaminik nalunaaruteqarnissamut aammalu killiliiffigineqanngitsumik oqaaseqarsinnaatitaanissamut, pisinnaatitaaffimmi tassani aamma pineqarput allanit akuliuffigineqarani namminerisatut isummamik nalunaaruteqarsinnaatitaaneq aammalu nalunaaruteqarniarnermi atorneqarsinnaasut suulluunnilt aqcutigalugit aammalu nunat killeqarfii apeqqutaatinnagit paasisassarsiorsinnaaneq eqqarsaa-tinillu nalunaaruteqarsinnaaneq.

Immikkoortoq 20.

1. Kikkulluunniit tamarmik pisinaatitaapput eqqissisimasumik pissusilimmik killilersugaanngitsumik katersoqatigiittarnissanut aammalu peqatigiiffinnik pilersitsesarnissanut.
2. Kinaluunniit peqatigiiffimmi sumiluunniit ilaasortaanissamut pinngitsaalineqarsinnaangilaq.

Immikkoortoq 21.

1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq nunagisami aqunneqarnerani toqqaannartumik imaluunniit sinniisussatut killilersugaanngitsumik qinikkat aqcutigalugit peqataaniarnissamut.

2. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq nunagisamini naligiissitaasumik atorfinitsitaanissamut suliaqartitaanissamullu.

3. Innuttaasut piumassuseqarnerat naalakkersuisut oqartussaassuseqarnissaannut tunngaviussaaq, piumassuseqarneq tamanna ersersinneqartassaaq piffissani aalajangersimasuni piviusumillu qinersisoqartarneratigut aammalu naligiimmik qinersisinnaatitaanikkut pisassalluni isertuussamik taaguinertigut imaluunniit taamatulli killilersugaanngitsumik taaguisarnermi periaatsit aqqutigalugit.

Immikkoortoq 22.

Kinaluunniit inuiaqatigiinni ilaasortaasutut pisinnaatitaavoq inooqatigiinnermi toqqissisimaarnissamut aammalu piumasaqarsinnaatitaalluni aningaasarsiornikkut, inuttut aammalu kulturimut tunngassutilitsigut pisinnaatitaaffiit, nammineq ataqinassutsimut killilersugaanngitsumillu inuttut ineriartorsinnaanissamut pinngitsoorneqarsinnaanngitsut aaqqissuunneqartassasut inuiaqatigiit qanoq iliuseqarnerisigut aammalu nunanik allanik suleqatigiinninnikkut kiisalu naalagaaffiit ataasiakkaat aaqqissuussaanagerat atortussatigullu pissarsivissaataat naapertorlugit.

Immikkoortoq 23.

1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq suliffeqarnissamut, suliffissamik nammineerluni toqqaanissamut, sulinermi naapertuilluartumik ajunngitsunillu atugassaqartitaanissamut aammalu suliffi-ssaaruttoornaveersaartitaanissamut.

2. Kinaluunniit assigiinngisitsinertaqanngitsumik pisinnaatitaavoq suliat assigiippata naligiimmik akissarsiaqartitaanissamut.

3. Kinaluunniit sulisuusoq pisinnaatitaavoq naapertuilluartumik iluarinartumillu akissarsiaqartitaanissamut, imminut ilaquuttaminillu inummut naleqquttumik inuutinniarnissamut pisariaqassappallu aamma inunnik allanik sernissuiniarnernut isumannarunnaarsitsisussanik.

4. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq sulinermi sogutigisaminut illersuutissatut suliaqatigiit peqatigiiffiinik pilersitsinissamut tamakkunanilu ilanngunnissamut.

Immikkoortoq 24.

Kinaluunniit pisinnaatitaavoq qasuersaarnissamut sunngiffeqarnissamullu, ilanngullugu piffissamik suliffiusumik naammaginatsumik killilersuineq, aammalu piffissani aalajangersimasuni akissarsiat pigiinnarlugit feriaqartarnissamut.

Immikkoortoq 25.

1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq pissaqassutsikkut nammineq ilaqtamilu peqqinnissaannut toqqissisimaarnissaannullu naammattunik atugaqarnissamut, ilanngullugit nerisassatigut, atisatigut, inissatigut aammalu nakorsamit ikiorneqarnikkut aammalu inooqatigiinnermi pisariaqartinneqartutut ajunngitsorsiassatigut naammaginatsumik, pisinnaatitaallunilu suliffissaarusimaneqartillugu, napparsimanermi, sulisinnaajunnaarnermi, aappaarsernermi, utoqqalinermi imaluunniit iluanaarutigisinnaasanik allanik pissutsit nammiineq pisuussutiginnisat pissutigalugit annaasaqarnermi isumannaatsunik atugassaqartitaanissamut.

2. Anaanaasut meraallu immikkut ittumik isumassorneqarlutillu ikiorneqartussaapput. Meeqqat tamarmik, aappariinnermi tamatumaluunniit avataatigut inunngoraluarunik assigiimmik, inooqatigiinnermi illersorneqartussaapput.

Immikkoortoq 26.

1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq atuartitaanissamut. Atuartitaaneq akeqanngilaq, allatut ajornar-pat minnerpaamik ilinniaqqaatissanik tunngavissaasunillu ilinniarnermi. Ilinniaqqaatissanik atuartitaaneq pinngitsoorani pisussaassaaq. Teknikikkut suliatigullu ilinniartitaaneq tamanut nalinginnaasumik ammatinneqassaaq aammalu piginnaassutsit tunngavigalugit annertunerusumik atuartitaaneq kikkunnulluunniit naligiissumik ammatinneqassaaq.

2. Atuartitsinnermi anguniarneqassaaq inuup inuttut naammattumik ineriartortinneqarnissaa aammalu inuttut pisinnaatitaaffinnut nammineersinnaalernissamullu aallarniutaasunut ataqqinninnerup annertusarneqarnissaa. Naalagaaffiit tamarmik aammalu inuiaqatigiinni sorlarni ataqatigiiaat upperisaqatigiiaallu akornanni paaseqatigiinnissamut, akaareqatigiinnissamut ikinngutinneqatigiinnissamullu siuarsaaviussaaq aammalu Naalagaaffiit Peqatigiit eqqissisimanissap pigiinnarnissaanut sulinerannut siuarsaaviussalluni.

3. Angajoqqaat qitornamik qanoq atuartitaanissaannik toqqaaniarnissamut salliutitaassapput.

Immikkoortoq 27.

1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq inuiaqatigiinni kulturimut tunngassutilitsigut ingerlatsinerni killilersorneqanngitsumik peqataanissamut, eqqumiitsulianik nuannaaruteqarnissamut aaminalu ilisimatuussutsikkut siuariaatinik taakkualu ajunngitsorsiassartaannik paasissutissinneqartarnissamut.

2. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq ileqqorissaarnermut tunngasutigut aammalu timikkut inuuniarnermut tunngasutigut soqutigisanik ilisimatuussutsikkut, atuakkiatigut imaluunniit eqqumiitsulioriaatsikkut pilersissimasaminut tunngassutillit sugaluartulluunniit illersorneqarnissaannut.

Imrnikkoortoq 28.

Kinaluunniit piumasaqarsinnaatitaavoq inuttut inuiaqatigiittullu atugarisat aaqqissuussivigineqarnissaannik, tarnatumani pisinnaatitaaffiit killilersugaanngitsumillu iliorsinnaatitaaffiit nalunaarummi matumani taaneqartut tamakkiisumik piviusunngorsinnaaqqullugit.

Immikkoortoq 29.

1. Kinaluunniit inuiaqatigiit tungaannut pisussaaffeqarpoq, taamaallaalli tamatumani inuttut killilersugaanngitsumik tamakkiisumillu ineriartorsinnaatitaaneq tunngavigalugit.

2. Pisinnaatitaaffiit aamma killilersugaanngitsumik iliorsinnaatitaaffiit atorneqarnerini kialuunniit taamaallaat naalagarsiorfigisussaavai killilersuutit inatsisini aalajangersarneqarsimasut inuit allat pisinnaatitaaffiisa killilersugaanngitsumillu iliorsinnaatitaaffiisa aammalu piumasaqaatit naapertuilluartut inuiaqatigiinni inuit kikkulluunniit naalakkersuinikkut oqaasissaqaqatigiiffigisaanni ileqqorissaarnissamut tunngasut, inuiaqatigiit aaqqissuusaanerat aammalu inunnut tamanut iluaqutissatut piumasaqaatigineqartut naammassiniarnissaat siunertaralugu.

3. Pisinnaatitaaffiit killilersugaanngitsumillu iliorsinnaatitaaffiit tamakku Naalagaaffiit Peqatigiit siunertarisaannut tunngavigisaannullu akerliusumik atorneqanngilluinnassapput.

Immikkoortoq 30.

Nalunaarummi matumani taaneqartut arlaannaalluunniit paasineqassanngilaq naalagaaffinnut, ataatsimoortukkuutaanut imaluunniit inunnut ataasiakkaanut tunngavissiisutut sumilluunniit ingerlassaqarniarnissamut imaluunniit iliuuseqarniarnissamut pisinnaatitaaffittut killilersugaanngitsumillu iliuuseqarsinnaatitaaffittut maani naatsorsuunneqartut arlaannaannilluunniit suujunnaarsitsiniutaasinnaasunik.